

Betenkt: Ole Wegard Gjøstøl Iversen blir betenkt over framtida, når han hører hva regjeringen forslår. Her er han ved en grøftet myr på Smøla. (Foto: Lars Olav Haug)

– Stopper framtida mi

Regjeringa foreslår forbud mot nydyrking av myr. Da vil Ole Wegard Gjøstøl Iversen gå tom for jord, forteller han.

NYDYR KING AV MYR

Tekst: Linda Sunde

Regjeringen har sendt Stortinget en lovproposisjon for å endre jordloven. Lovendringen vil gjøre det mulig å innføre et forbud mot nydyrking av myr.

Nydyrking av myr bør som hovedregel være forbudt, foreslår regjeringen i proposisjonen.

Det skremmer Ole Wegard Gjøstøl Iversen fra Smøla.

– Vi har kun myr. Hvis det kommer et forbud, stopper det framtida mi i landbruket. Jeg er 34 år, og ønsker å være i landbruket i hele min yrkeskarriere. Hvis det blir forbud, blir det helt stopp, sier han.

– Jeg driver med gras og grønnsaker i vekstskifte, og må hele tiden produsere ny jord å dyrke grønnsaker og gras på. Om 20 år går jeg tom for jord, om jeg ikke får nydyrke myr, forteller den unge bonden.

Når Gjøstøl Iversen dyrker opp jorda, drenerer han den og får ut vannet, for å kunne dyrke grønnsaker og gras der. Over tid synker den da sammen.

– Da blir myra så grunn at berget kommer helt opp i dagen. Vi kan ikke pløye, forteller Gjøstøl Iversen.

Snever dispensasjonsadgang

Regjeringen ønsker å innføre et forbud med en «snever dispensasjonsadgang».

Kommunen skal kunne gi tillatelse til nydyrking i særlige tilfeller. Dispensasjonsbestemmelsen vil inneholde strenge vilkår, skriver de.

Vurderingen blir knytta opp mot søkerens behov for å opprettholde driftsgrunnlaget.

«Det kan for eksempel være aktuelt å gi dispensasjon hvor eieren mister andre produksjonsarealer på grunn av utbygging, samferdselstiltak eller lignende. Det kan også være aktuelt å gi dispensasjon i de tilfellene hvor grunneierens tilgang til leiejord bortfaller, slik at grunneieren må dyrke myr for å kunne opprettholde driften», står det i proposisjonen til Stortinget.

Man kan kun få dispensasjon dersom myrarealet har en gjennomsnittsdypde på under en meter.

Behovet må tilsi at både hensynet til natur- og kulturlandskapsverdiene og klima må vike.

«Vi kan ikke basere framtida vår på om vi får dispensasjon»

Ole Wegard Gjøstøl Iversen

Håpet på unntak

Gjøstøl Iversen hadde håpt på et eget unntak for steder som Smøla.

– Det er kun myrjord her. Vi har ikke andre alternativer. Vi hadde håpt å få unntak for områder som Smøla, som har stor jordbruksaktivitet, men ikke alternativt jordsmonn, forteller han.

Han får lest opp det regjeringen har skrevet om dispensasjonsadgang.

– Smøla er ikke et pressområde, vi gir ikke fra oss jord til samferdselsutbygging. Muligheten vår måtte være at kommunen sier at vi må produsere oss. Men vi kan ikke basere framtida vår på om vi får dispensasjon. Hele Smøla burde blitt sett under ett, slik at ikke hver enkelt produsent blir vurdert individuelt. Slik dette klinger, føler

jeg ikke at vi har en god sak. Jeg blir enda mer oppgitt. Jeg har nylig tatt over hjemgården min og tatt på meg gjeld. Jeg har lange perspektiver i nedbetaling, oppdyrking og utvikling av gården. Hvis det kommer et slikt forbud, blir jeg veldig betenkt som matprodusent, sier Gjøstøl Iversen.

For dårlig utredet

«En gjennomgående merknad fra de høringsinstansene som er imot forslaget er at det er for dårlig utredet», skriver regjeringen i proposisjonen.

Det mener også Bondelaget.

– Grunnlaget for forslaget om forbud er altfor svakt til at Stortinget kan fatte en så alvorlig beslutning som et totalforbud mot nydyrking. Usikkerheten om omfang og klimaeffekt er stor. Næringa må forvente en helt annen kvalitet og sikkerhet i det faglige grunnlaget når konsekvensene av et totalforbud blir så store, sier bondelagsleder Lars Petter Bartnes i en pressemelding.

– Bonden er opptatt av å gjøre gode klimatil-tak, men forslag til klimatiltak må være kunnskapsbaserte slik at de treffer riktig. Det er ikke tilfelle her. Forslaget tar heller ikke innover seg ny kunnskap om hvordan myra kan dyrkes på en klimasmart måte. Dette vitner om at forslaget er like mye politisk begrunnet som det er faglig, sier Bartnes.

Ber Stortinget avvise saken

I lovforslaget hevdes det at et forbud mot nydyrking av myr kun vil berøre bønder i 12 av landets 422 kommuner.

– Hele 35 prosent av den udyrka matjorda vår er myr. Da sier det seg selv at flere enn 12 kommuner blir negativt berørt. Totalforbudet vil også ramme svært ulikt geografisk, og svekke utviklingsmulighetene for enkeltbønder og regioner betydelig. Jeg forventer at Stortinget avviser saken inntil den er tilstrekkelig utredet, sier Lars Petter Bartnes. ■